

ประเทศไทย: เรียกร้องให้มีการถอนฟ้องคดีอาญาต่อ อังคณา นีละไพจิตร อดีตกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

บริษัทฟาร์มไก่ฟองคืดใหม่ต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน โดยศาลได้มีกำหนดไกล่เกลี่ยคดีนี้ในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2563

(กรุงเทพฯ 26 พฤศจิกายน 2562) ทางกรไทยควรร่วมคําร้องนักปกป้องสิทธิมนุษยชนจากการคุกคามด้วยกระบวนการทางกฎหมาย และให้ถอนฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาโดยทันทีต่อกรณีนี้ บริษัทธรรมเกษตร จำกัด ซึ่งทำกิจการฟาร์มไก่ฟองร้องต่อ อังคณา นีละไพจิตร ผู้ได้รับรางวัลแมกไซไซ ปีล่าสุด และอดีตกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แต่เฉพาะปีนี้ปีเดียว บริษัทธรรมเกษตรได้ฟ้องคดีอาญาถึงห้าคดีต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน เพิ่มเติมจากคดีก่อนหน้านี้

“เมื่อเร็ว ๆ นี้มีการแสดงความยินดีและชื่นชมต่อการทำงานของอังคณา แต่ตอนนี้กลับมีความพยายามเอาผิดทางอาญากับเธอ” เอมี สมิธ (Amy Smith) ผู้อำนวยการบริหารฟอร์ตี้ไฟว์ไรต์ กล่าว “ทางการไทยต้องยุติการคุกคามด้วยกระบวนการทางกฎหมายผ่านการฟ้องคดีที่ปราศจากมูลความจริง โดยมีเป้าหมายเพียงเพื่อปิดปากนักปกป้องสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย”

บริษัทธรรมเกษตรฟ้องคดีนี้ต่อศาลอาญากรุงเทพใต้ในวันที่ 25 ตุลาคม 2562 โดยกล่าวหาว่าอังคณา นีละไพจิตรทำให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงของบริษัท ภายหลังจากโพสต์ข้อความในทวิตเตอร์สองข้อความเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2561 และ 28 มิถุนายน 2562 ซึ่งมีเนื้อหาให้กำลังใจกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่กำลังถูกบริษัทดำเนินคดี โดยอังคณาได้รับหมายเรียกในวันที่ 23 พฤศจิกายน ที่ผ่านมา

อังคณา นีละไพจิตร อาจได้รับโทษจำคุกไม่เกินสามปี และ/หรือปรับไม่เกิน 220,000 บาท ต่อการถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 326 และ 328 ศาลอาญากรุงเทพใต้มีกำหนดไกล่เกลี่ยคดีนี้ในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2563 และจะมีการไต่สวนมูลฟ้องในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2563 กรณีที่ไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ

ทนายสิทธิมนุษยชนจากมูลนิธิศูนย์ข้อมูลชุมชน จะเป็นผู้ว่าความให้อังคณาโดยไม่รับค่าตอบแทน

ในเดือนกันยายน 2562 อังคณา นีละไพจิตร ได้รับรางวัลแมกไซไซอันทรงเกียรติ เป็นรางวัลที่มอบให้กับผู้นำการเปลี่ยนแปลงทุกปีในเอเชีย ซึ่งพวกเขาต่างดำเนินงานเพื่อแก้ไข “ปัญหาที่ยากลำบากมากที่สุดที่ขัดขวางการพัฒนาของมนุษย์” ในเดือนกรกฎาคม 2562 อังคณาลาออกจากการเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หลังดำรงตำแหน่งมาสามปีแปดเดือน เธอได้ทำงานมาเป็นเวลานาน เพื่อยุติการลอบวางเพลิงและการละเมิดสิทธิมนุษยชนในไทย หลังจากทนายสมชาย นีละไพจิตร สามีของเธอและทนายสิทธิมนุษยชนคนสำคัญได้ตกเป็นเหยื่อการบังคับบุคคลให้สูญหายเมื่อเดือนมีนาคม 2547 โดยในปี 2549 เธอได้ก่อตั้งมูลนิธิยุติธรรมเพื่อสันติภาพ เพื่อสนับสนุนนักปกป้องสิทธิมนุษยชน เก็บข้อมูล และรณรงค์ให้สาธารณชนตระหนักถึงการละเมิดที่เกิดขึ้นในประเทศไทย และรณรงค์ให้รัฐบาลหาทางออก

นับแต่ปี 2559 เป็นต้นมา บริษัทธรรมเกษตรได้ดำเนินกรฟ้องนักปกป้องสิทธิมนุษยชนอย่างน้อย 24 คน รวมทั้งสิ้นอย่างน้อย 18 คดี ซึ่งส่วนใหญ่ศาลยกฟ้องคดีเหล่านี้

คดีความเหล่านี้เริ่มขึ้นหลังจากอดีตลูกจ้างของบริษัทธรรมชาติ 14 คน ได้ร้องเรียนว่า เกิดการปฏิบัติมิชอบด้านสิทธิแรงงาน โดยเป็นการร้องเรียนกับหน่วยงานด้านแรงงานของไทย และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ส่งผลให้บริษัทธรรมชาติตอบโต้ด้วยการฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาต่ออดีตลูกจ้าง 14 คน รวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ที่ออกมาเรียกร้องให้ถอนฟ้องคดีเหล่านี้ และให้ยุติการฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาในไทย โดยในเดือนมกราคม 2562 ศาลฎีกาสั่งให้บริษัทธรรมชาติจ่ายเงินจำนวน 1.7 ล้านบาทเป็นค่าชดเชยให้กับอดีตลูกจ้าง 14 คน เนื่องจากละเมิดพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน

ในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ หน่วยงาน 89 แห่ง รวมทั้งฟอร์ตี้ไฟว์ไรต์ได้ทำจดหมายยื่นต่อนายกรัฐมนตรีประยุทธ์ จันทร์โอชา เรียกร้องให้รัฐบาลไทย “ให้ดำเนินการโดยทันที เพื่อให้ยุติและถอนฟ้องคดีของบริษัทธรรมชาติ จำกัด” และให้จัดทำกฎหมาย “เพื่อให้การคุ้มครองอย่างเต็มที่กับคนงาน นักปกป้องสิทธิมนุษยชน และบุคคลอื่น ๆ ไม่ให้ถูกคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรม”

รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 คุ้มครองสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก เช่นเดียวกับข้อ 19 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR) ซึ่งไทยเป็นภาคี ในเดือนธันวาคม 2561 สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ได้แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 161/1 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งอนุญาตให้ศาลสามารถมีคำสั่งไม่รับฟ้องคดีและห้ามการฟ้องซ้ำ กรณีที่การฟ้องคดีของเอกชนนั้นเป็นการ “ฟ้องคดีโดยไม่สุจริตหรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลย” อย่างไรก็ตาม ศาลยังคงเดินหน้ารับฟ้องคดีจากบริษัทธรรมชาติไว้ได้สวนมูลฟ้องต่อไป

“ทางการไทยต้องดำเนินการอย่างจริงจังเพื่อป้องกันไม่ให้คดีแบบที่เกิดขึ้นกับอังคณาเดินทางต่อไปได้” เอมี สมิท กล่าว “กลไกที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนจากการคุกคามด้วยกระบวนการทางกฎหมาย ในไทย ประเทศไทยควรออกกฎหมายอย่างเป็นทางการเพื่อคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนและบุคคลอื่น ๆ ให้ปลอดภัยจากการคุกคามด้วยกระบวนการทางกฎหมาย”